

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 Mars 1874, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, med förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Uti omförmälda nådiga proposition (N:o 32) af den 30 sistlidne Januari har Kongl. Maj:t, efter framställning såväl af de hufvudsakliga bestämmelser, hvilka angående de förenade rikenas ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden blifvit meddelade genom den ännu i sina väsendtliga grunddrag gällande Kongl. förordningen den 24 Maj 1825, i Norge motsvarad af Lagen den 4 Augusti 1827, med deruti genom sedermera utfärdade författningar vidtagna partiela ändringar eller tillägg, som ock af de försök, hvilka på olika tider men utan framgång blifvit gjorda att genom svensk-norska komitéer åstadkomma en förbättrad lagstiftning i ämnet, vidare förmält, hurusom i följd af flera anförda omständigheter behofvet af en revision utaf gällande mellanrikslag gjort sig alltmer kämbart, till dess Kongl. Maj:t slutligen funnit tiden vara inne för frågans förnyade behandling, hvarvid, sedan ärendet utgjort föremål för vidlyftiga förberedande förhandlingar, på sätt den Kongl. propositionen omförmäler och dervid fogade handlingar än vidare ådagalägga, Kongl. Maj:t slutligen i sammansatt svenskt och norskt Statsråd den 19 December 1873 gillat det förslag till ny mellanrikslag, hvilket Statsrådets ledamöter och Norska regeringen enstämmigt tillstyrkt, samt beslutat att i öfverensstämmelse dermed aflåta nådiga propositioner såväl till Svenska Riksdagen som till Norska Stortinget;

Varande nämnda förslag af följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 5 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

Förslag

till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Art. I.

Om handelsgemenskapen landvägen emellan de förenade rikena.

§ 1.

Från det ena af de förenade rikena kunna, så vidt gällande karantänsföreskrifter ej deremot lägga hinder i vägen, till det andra landvägen såväl ut- som införas alla svenska eller norska naturalster eller tillverkningar samt sådana utländska varor, som i allmänhet äro till införsel tillåtna i det rike, dit de föras.

§ 2.

För varor, som ifrån ena till andra riket landvägen utföras, skall hvarken utförselstull- eller transitoavgift ega rum. För varor, tillverkade i det af rikena, från hvilket utförseln sker, må ej heller exportpremier beviljas; äfvensom återbetalning af erlagd tillverkningsavgift för dessa varor eller af tull för de utländska råämnen, som vid deras tillverkning hafva blifvit använda, icke medgifves, med mindre varorna vid införsel i det andra riket draga hel tull.

§ 3.

Svenska eller norska naturalster eller tillverkningar skola vid införsel landvägen från det ena riket till det andra vara fria från tullavgifter, med undantag af socker och sockertillverkningar, derunder inbegripet sirap, tobak och tobakstillverkningar, bränvin och sprit, alla slag, malt och malttillverkningar, brändt eller malet kaffe samt spelkort, för hvilka varor, så vidt de uti det rike, dit de införas, i allmänhet äro tullpliktiga, full tullavgift skall erläggas utom i de fall, som i nästa paragraf sägs.

§ 4.

Vid resa öfver gränsen från ena till andra riket vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade så väl stämpelavgift som tull, medgifvet att af utländska till införsel tillåtna samt svensk eller norsk tull underkastade alster eller tillverkningar tullfritt medföra följande mindre partier, nemligen:

Band, alla slag, tillsammans 200 fot,

Bränvin och sprit, alla slag, tillsammans 1½ kanna eller 5 buteljer,

Garn, alla slag, tillsammans 25 skålpund,
Kaffe 25 skålpund,
Malt $\frac{1}{2}$ norsk tunna,
Risgryn 25 skålpund,
Salt 3 norska tunnor,
Socker 50 skålpund,
Tobak 10 skålpund,
Tråd, alla slag, tillsammans 10 skålpund,
Vin, alla slag, tillsammans $\frac{1}{2}$ ankare eller 20 buteljer,
Väfnader, alla slag, tillsammans 60 fot,
Öl 1 ankare eller 50 buteljer;

Alla andra varor till ett sammanräknadt värde af 80 kronor, dock må värdet af hvarje särskild varuartikel icke öfverstiga 40 kronor.

§ 5.

I fråga om införselstull för utländska varor, som i större partier eller på annat sätt än i föregående paragraf sägs från ena till andra riket införas, gälle i hvardera af dessa hvad angående dylika varors införsel i allmänhet är stadgadt.

§ 6.

Varor, som öfver Svinesund eller Idefjorden öster om Svinesund föras i färja, pråm eller båt under två kommerslästers drägtighet eller om vintern öfver isen från det ena riket till det andra, skola, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom voro de landvägen införda, så vida de icke antingen sjövägen transporterats till den strand af nämnda färjställe eller fjord, hvarifrån öfverföringen till andra rikets strand sedan skett, eller ock blifvit till denna senare öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare.

§ 7.

Den, som vill från ena till andra riket landvägen införa varor af de slag och till den myckenhet att de äro tull underkastade, skall det åligga att hos tullkammaren eller vederbörande tulltjensteman eller tullbetjent å afsändningsorten förse sig med behörig varuförpassning, hvilken under transporten skall godset åtfölja.

Förpassningen skall vara ställd till ort, hvarest tullkammare finnes och förtullning får ega rum.

Sådana tullpligtiga inländska varor, som omnämnas i § 3, äfvensom förtullade utländska varor må dock äfven kunna förpassas till eller ifrån allmän marknad nära gränsen.

§ 8.

Hvad afsändaren för erhållande af förpassning har att iakttaga stadgas i §§ 4, 6 och 7 i nådiga förordningen af den 12 Juli 1860 angående varuförseln landvägen mellan de förenade rikena, hvilka stadganden äfvensom allt hvad så väl nämnda lagrum, som §§ 8, 9, 10, 11 och 12 i nyss återopade författning i öfrigt innehålla angående förpassningens innehåll, varornas undersökning och tullbehandling, tullkontrollen samt afsändarens ansvar om varorna ej inom föreskrifven tid till förpassningsorten framkomma m. m., fortfarande skola lända till efterrättelse, med iakttagande af de ändringar i eller tillägg till desamma, som, särskildt i fråga om varuförsändelser på jernväg rikena emellan, äro eller framdeles kunna blifva meddelade.

Då utländska oförtullade varor skola landvägen försändas till det ena riket från transitupplag i det andra, må dock, äfven om transporten sker annorledes än på jernväg, den i ofvannämnda förordning den 12 Juli 1860 föreskrifna undersökning på afsändningsorten af varornas beskaffenhet och myckenhet eftergifvas, derest varorna äro så inpackade, att tullmyndigheten på stället finner sådan plombering och försegling kunna å dem anbringas, att derigenom full säkerhet vinnes, att de icke utan plomberingens eller förseglingens skadande kunna förändras eller mot andra varor utbytas. Derest icke inom den i § 12 af nyssnämnda författning stadgade tid af tre månader från den å varorna utfärdade förpassningens datum, der föreskrifvet bevis att en på sådant sätt afsänd och förpassad vara framkommit till bestämmelseorten med orubbade sigill eller plomber aflemnas till tullkammaren på afgångsorten, skola, i fall den afsända varans beskaffenhet och myckenhet kunna tillförlitligen ådagaläggas, de i berörda paragraf bestämda tullafgifter och böter hos förpassningstagaren eller hans löftesman uttagas och i föreskrifven ordning vederbörande tullkassor tillställas, hvaremot, derest tillförlitlig upplysning om varans beskaffenhet och myckenhet icke kan åstadkommas, tullkammaren i afsändningsorten har att hos förpassningstagaren eller hans löftesman uttaga böter till belopp af fyra kronor för hvarje skålpund utaf det icke behörigen framkomna varukollyts bruttovigt. Af detta bötesbelopp tillfaller den ena hälften tullkassan på afsändningsorten och den andra hälften tullkassan på bestämmelseorten.

§ 9.

Svenska och norska manufaktur- och fabriksvaror skola, då de i större partier eller på annat sätt, än i § 4 säges, från ena till andra riket landvägen införas, för tillgodonjutande af de uti § 3 i afseende på införseln dem medgifna förmåner, vara åtföljda af vederbörande tullkammarföreståndares eller annan offentlig tjänstemans bevis, att varorna äro af svensk eller norsk tillverkning.

§ 10.

Finnes någon öfver gränsen införa tillåtna varor af de slag och den myckenhet att införselstull därför bör erläggas, men varorna icke af behörig förpassning äro åtföljda, ansvare såsom för tullförsvinnning.

Införas landvägen från det ena riket till det andra varor, hvilka äro till införsel förbjudna, eller finnes vid undersökning å bestämmelseorten flera eller färre eller andra slags varor, än som i medförd förpassning äro upptagna, eller äro varorna eller emballagera icke försedda med de i förpassningen omförmälda stämplar, sigill eller plomber, ansvare den, som dermed beträdes, på sätt derom i allmänhet stadgas i det rikets tullförfattningar dit införseln skett.

§ 11.

Tullstyrelserna i Sverige och Norge skola, till närmare kontroll å in- och utförseln af varor landvägen från ena till andra riket, hvar tredje månad tillsända hvarannan förteckningar å de varutransporter, som med förpassningar landvägen från ena till andra riket under de trenne sistförflutna månaderna ankommit eller afgått; äfvensom de inbördes skola lemna hvarannan underrättelse om de föreskrifter, som i afseende å berörda kontroll tid efter annan kunna utfärdas.

Art. II.

Om svenska och norska fartygs ömsesidiga rättigheter samt handelsgemenskapen sjöledes mellan de förenade rikena.

§ 12.

Alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar, öppna eller däckade och af hvad slag och drägtighet som helst, skola, ehvad de der äro bygda eller naturaliserade, äfven i det andra behandlas såsom inhemska och åtnjuta alla dermed förenade rättigheter samt må således, utan afseende om de ankomma eller afgå från eller till in- eller utländsk ort eller om de äro barlastade eller lastade med in- eller utländska varor, icke åläggas andra eller högre afgifter till kronan, städer eller särskilda inrättningar än af inhemska fartyg och båtar skola utgöras.

Det ena rikets fartyg och båtar må ock inom det andra rikets område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

För tillgodonjutande af dessa och öfriga för varuskeppningen medgifna ömse-

sidiga förmåner skola fartygen vara försedda med sådana handlingar, som till bestyrkande af deras nationalitet äro i hvartdera riket föreskrifna.

§ 13.

Varor, som med norska fartyg in- eller utföras, skola, utan afseende på den ort, hvarifrån de ankomma eller till hvilken de afgå, i Sverige icke vara underkastade andra eller högre afgifter vare sig till kronan, städer eller särskilda inrättningar, än om de med svenska fartyg in- eller utföras.

Ett lika förhållande skall i Norge, i afseende å varors in- och utförelse med svenska fartyg, ega rum.

§ 14.

Svenska eller norska naturalster eller tillverkningar, som direkte från det ena till det andra riket i ettdera rikets fartyg införas, utan att fartyget under resan i främmande hamn lossat eller lastat, skola vid införelsen vara från tullafgift fria, med undantag endast dels af de i § 3 uppräknade varor, hvilka, då de sjöledes införas, skola, äfven om införelsen sker i mindre partier, vidkännas hel tull, dels ock af spannmål, malen eller omalen, för hvilken vara, der den i allmänhet är tullpliktig, skall erläggas half tull.

I öfrigt kommer, beträffande så väl rättigheten till varors ut- eller införelse sjöledes från ena till andra riket, som beräkning af tullafgifterna dervid, att i hvartdera riket till efterrättelse gälla hvad der angående varors ut- eller införelse samt förtullning i allmänhet är eller varder stadadt.

§ 15.

Hvad § 2 innehåller i fråga om exportpremie samt återbekommande af tull eller tillverkningsafgift för varor, som, tillverkade i det ena af rikena, derifrån till det andra utföras, skall ega tillämpning äfven då utförelsen sker sjöledes.

§ 16.

För tillgodonjutande af den tullfrihet eller lindring i tullafgifter, som enligt § 14 blifvit svenska och norska alster och tillverkningar medgifna, skall det åligga den, som desamma från ena till andra riket utskeddar, att förse sig med tullkammarens i afsändningsorten bevis att varorna äro af inhemsk afvel eller tillverkning.

§ 17.

I likhet med hvad i § 11 rörande kontroll å varutransporter landvägen är stadgadt, skola tullstyrelserna i Sverige och Norge hvar tredje månad tillsända hvarannan förteckningar å de fartyg och laddningar, som under de trenne sistförflutna månaderna från ena till andra riket ankommit eller afgått, samt i öfrigt, till kontroll å varors in- och utförsel sjöledes emellan båda rikena, iakttaga hvad i nämnda § är föreskrifvet.

§ 18.

Denna förordning skall träda i kraft den dag Konungen bestämmer, efter det motsvarande föreskrifter blifvit för Norge till efterrättelse antagna. Den fortfar att gälla till dess för båda rikena annorlunda förordnas eller ett år förflutit, sedan någotdera riket om ändring eller upphäfvande af densamma för sin del fattat, af det andra rikets samtycke oberoende beslut.

Då denna författning träder i kraft skola ej mindre nådiga förordningen den 24 Maj 1825 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, än äfven, med det undantag, hvartill § 8 föranleder, alla öfriga i samma ämne meddelade föreskrifter upphöra att vara gällande.

På sätt den Kongl. Propositionen vidare förmäler, utgå de förändringar och tillägg i mellanrikslagens nu gällande bestämmelser, som detta förslag innefattar, från grundsatserna af ömsesidig tullfrihet för inhemska, men full tull för utländska varor, och af lika tullbehandling för den egentliga varuforslingen, ehvad den sker sjöledes eller landvägen. Och äro med de få afvikelser från dessa grunder, till hvilka alldeles särskilda förhållanden gifvit anledning, de nya bestämmelserna hufvudsakligen följande:

att för varor, tillverkade i ena riket, exportpremie vid deras utförsel till det andra riket ej må beviljas, och att ej heller återbetalning af därför erlagd tillverkningsafgift eller af tull för de utländska råämnena, som vid deras tillverkning blifvit använda, må ega rum, med mindre varorna vid införsel i det andra riket draga full tull;

att till de varor af ettdera rikets afvel eller tillverkning, hvilka vid landväga införsel i det andra riket draga full tull, och hvilka nu äro raffineradt socker, bränvin, malt och öl samt spelkort, skola hänföras äfven sirap och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar, andra malttillverkningar än öl, samt brändt eller malet kaffe;

att deremot ylle- och bomullsvaror, tillverkade i ettdera riket, skola vid landväga införsel till det andra i likhet med öfriga inhemska varor åtnjuta tullfrihet, i stället för att nu half tull för dem erlägges;

att stadgandet om att i ena riket förtullade utländska varor få landvägen mot half tull införas i det andra upphäfves; så att utländska varor vid införsel från ena till andra riket alltid utom i sådana fall, hvarom i nästa punkt är fråga, draga den för dylika varor i allmänhet stadgade tull;

att från de varor, som vid resa öfver gränsen få tullfritt i vissa mindre partier medföras, spelkort undantagas, samt att de nu bestämda partierna nedsätts för bränvin och sprit, alla slag, från 10 speciedalers värde eller för arrak 20 buteljer till $1\frac{1}{2}$ kanna eller 5 buteljer, för malt likaledes från 10 speciedalers värde till en half norsk tunna, för tobak från 25 till 10 skålpund och för öl från 10 speciedalers värde till 50 buteljer, hvarjemte för ospecificerade varor af alla slag tillsammans bestämmes ett maximivärde af 80 kronor;

att den för oförtullade utländska varors transitoförsändning på jernväg redan genom Kongl. Förordningen den 12 Oktober 1871 under vissa vilkor medgifna frihet från tullundersökning i afgangsorten må tillämpas äfven då försändningen sker annorledes än på jernväg, så vida varorna äro så inpackade, att de kunna med full säkerhet plomberas eller förseglas;

att alla svenska eller norska naturalster och tillverkningar, som från ena till andra riket direkte införas i ettdera rikets fartyg, skola vid införseln vara fria från tullafgift, med undantag dels af socker och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar, bränvin och sprit, alla slag, malt och malttillverkningar, brändt eller malet kaffe samt spelkort, hvilka draga full tull, dels ock af spanmål, malen eller omalen, för hvilken vara, der den i allmänhet är tullpliktig, skall erläggas half tull;

att i fråga om varuförsel öfver Idefjorden tillägges den bestämmelse, att sådan varuförsel icke anses såsom landväga, då varorna antingen sjöledes transporterats till den strand af fjorden, hvarifrån öfverföringen till andra rikets strand sedan skett, eller ock blifvit till denna senare strand öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare; samt

att alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar skola, ehvad de der äro bygda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska och ega att inom dess område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda; hvarförutan åtskilliga såsom föråldrade eller eljest numera obehöfliga ansedda stadganden i den nu gällande lagen blifvit ur förslaget utelemnade.

Utskottet, som med all den sorgfällighet ämnets stora betydelse kräfver, genomgått det framlagda förslaget med hvad mera den Kongl. propositionen och dervid fogade handlingar innehålla, finner sig böra obetingadt instämma i den af Kongl. Maj:t uttalade åsigt, att detta förslag är egnadt att underlätta och befrämja handels- och sjöfartsförbindelserna emellan brödrafolken.

Då Utskottet det oaktadt anser sig böra framställa några erinringar, sker detta visserligen icke i afsigt att underkänna förslagets förtjenster eller att motverka detsammans godkännande.

Det har ingalunda kunnat undfalla Utskottets uppmärksamhet — hvad de sedan nära 30 år tillbaka började förhandlingarne om en ny mellanrikslag dessutom nog samt ådagalägga — huru stora vanskligheter äro förknippade med tillvägabringande af någon genomgripande förändring i en lagstiftning, hvilken, såsom denna, är beroende af 2:ne sjelfständiga staters ömsesidiga eftergifter och tillmötesgående, helst då samma lagstiftning, fastän till formen endast berörande handels- och sjöfartsangelägenheter de begge länderna emellan, likväl ingalunda kan undgå att jemväl utöfva inflytande på hvartdera landets förhållanden i öfrigt, och detta inflytande måste blifva af ömtåligare art i samma mån, som de eftergifter och medgifvanden, hvilka ifrågakomma, äro af beskaffenhet att innefatta undantag från de allmänna regler, hvilka det ena eller andra landet ur ekonomisk eller fiskalisk synpunkt finner sig böra i förhållande till andra främmande länder fortfarande vidblifva.

Vid en närmare undersökning af nu antydda vanskligheter, å ena sidan, och å den andra af det behof, som, dessa oaktadt, hos begge de förenade folken oemotståndligen gör sig mer och mer gällande att på det område, hvarom nu är fråga, fullständigare sluta sig tillsammans, framställer sig otvunget tanken på den enda för en sådan sammanslutning fullt tillfredsställande mellanriksanordning — en tullförening. Och ehuru Utskottet fullkomligen inser att, såsom Kongl. Norska Regeringen, enligt en af bilagorna till den Kongl. propositionen, under skriftväxlingen i ämnet yttrat, all förhoppning saknas, att någon tullförening skulle för närvarande kunna åstadkommas, har Utskottet likväl vid ett tillfälle, sådant som detta, icke bort alldeles förbigå denna framtidstanke.

I fråga åter om detaljerna af det föreliggande förslaget har Utskottet icke funnit anledning att framställa andra anmärkningar, än *dels* att spanmål, malen och omalen, i olikhet med öfriga svenska och norska naturalster och tillverkningar, hvilka vid landväga försändning från det ena till det andra riket skola åtnjuta tullfrihet, icke blifvit tillagd samma förmån vid direkt sjöväga försändning i de respektive staternas egna fartyg, och *dels* att befrielse från transitafgift och utførselstull för det ena landets produkter och tillverkningar, hvilka föras genom det andra landet och i dess hamnar utskeppas, icke blifvit i förslaget uttryckligen medgifven.

Emellertid och då, hvad den förra af dessa anmärkningar angår, det af förhandlingarna vill synas antagligt, att en mera tillfredsställande lösning nu icke kunnat beredas, samt, beträffande åter den senare anmärkningen, afgiftsfrihet vid export af bevisligen svenska produkter redan lärer vara i Norge undantagsvis medgifven, liksom en motsvarande frihet för norska produkter hos oss enligt vår tulllagstiftnings allmänna bestämmelser eger rum, tror Utskottet sig desto mindre böra vid dessa anmärkningar fästa någon på förslaget öde inverkan, som anledning väl torde vara för handen att antaga, att spanmålstullarnes fullkomliga afskaffande i Norge är en blott tidsfråga, likasom att, om ock detsamma ej med lika sannolikhet kan sägas angående der stadgade utförselsafgifter å sådana slags varor, för hvilka kan ifrågakomma att från Sverige söka norsk exporthamn, norska handels och sjöfartens egna intressen likväl fortfarande skola utan behof af ett stadgande i mellanrikslagen förfäktas afgiftsfriheten för sådana bevisligen svenska produkter, hvarförutan någon för Sverige ogynsam återgång från redan undantagsvis medgifven frihet i allt fall icke skäligen bör kunna befaras.

Oafsedt såväl dessa anmärkningar som hvad möjligen i öfrigt skulle kunna emot förslaget till innehåll och formel uppställning erinras, erkänner Utskottet viligt, att detsamma innebär stora och värdefulla framsteg i den riktning, som länge och med växande otålighet varit icke minst från svensk sida önskad och med de emellan rikena redan utförda samt vidare förberedda nya kommunikationsmedel blifvit ett alltmera oafvisligt behof; och hemställer derföre värdsamt,

att Riksdagen måtte äfven för sin del antaga Kongl. Maj:ts afgifna förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Stockholm den 27 Mars 1874.

På Utskottets vägnar:

Gust. af Ugglas.